

۲۰۱۳/۰۹/۱۱

نیما از آلمان

یازدهم سپتامبر

از حادثه تروریستی یازدهم سپتامبر، دوازده سال می گذرد. در آن روز، برای اولین بار پس از رویداد پرل هارپر، خاک ایالات متحده آمریکا به عنوان قدرت برتر اقتصادی و نظامی جهان، از سوی افراد وفادار به شبکه القاعده، مورد حمله تروریستی قرار گرفت. سران شبکه القاعده در سال ۲۰۰۱ در شهرها و روستاهای افغانستان، زیر چتر امنیتی که امارت طالبان برای آنان درست کرده بود، زندگی می کردند. القاعده دوازده سال پیش، پنتاگون، و برج های دو گانه مرکز تجارت جهانی در نیویارک را هدف قرار داد. این دو ساختمان، نماد های قدرت نظامی و اقتصادی ایالات متحده بودند.

القاعده با حمله به این دو سمبول، در واقع آمریکا را تحقیر کرد و آن طوری که کتاب های خاطرات مسؤلان وقت دولت آمریکا نشان می دهد، در آن زمان، هم دولت مردان آمریکایی و هم اتباع عادی این کشور، به شدت احساس

حقارت کردند. پس از حادثه یازدهم سپتامبر موجی از همدلی و همدردی با دولت و مردم آمریکا، در سراسر جهان ابراز شد. حتی کشور هایی که دولت های شان با ایالات متحده آمریکا روابط دوستانه نداشتند نیز با آمریکا همدردی کردند. به طور مثال مردم ایران با روشن کردن شمع مقابل سفارت سویس در تهران، با خانواده های قربانیان حادثه یازدهم سپتامبر، ابراز غم شریکی کرد.

پوهنتون مذهبی معتبر الازهر، حمله تروریستی یازدهم سپتامبر را نکوهش کرد. در آن زمان حتی برخی از مفتی های مسلمان اعلام کردند که آمریکا حق آن را دارد که قاتلان اتباع اش را مجازات کند. در کنار این ها، برخی از سیاست مداران سرشناس و دولت های غربی، به اشتباه ستراتیژیک سیاست های غرب در قبال افغانستان اذعان کردند.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاره ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

دولت ایالات متحده رسماً پذیرفت که فراموشی افغانستان پس از خروج شوروی اشتباه بزرگ بود. پیش از این تونی بلیر، صدراعظم وقت برتانیه نیز به این نکته اذعان کرده بود. در آن زمان غرب و آمریکا در موضع اخلاقی برتری، در برابر القاعده و حامیان شان قرار داشتند. افکار عمومی جهان، همه علیه القاعده و حامیان شان بود. کاری که تروریست های القاعده در یازدهم سپتامبر انجام دادند، چنان نفرت انگیز بود که حتی رهبران این شبکه نیز، در آن زمان جرأت نکردند، مسؤولیت این جنایت را بپذیرند. آمریکا و متحدانش، به بسیار آسانی توانستند، حمایت روسیه و کشورهای آسیای میانه را در حمله به طالبان و شبکه القاعده جلب کنند.

پاکستانی‌ها نیز راضی شدند که در کنار آمریکا قرار گیرند. هم چنین شورای امنیت سازمان ملل متحد به ایالات متحده آمریکا مجوز حمله به القاعده و حامیان آن را صادر کرد. آمریکا و متحدانش با پشتوانه وسیع جهانی به طالبان و شبکه القاعده حمله کردند، امارت طالبی را سقوط دادند و به این ترتیب زمینه برای شکل گیری یک روند جدید سیاسی و مرحله جدید در تاریخ سیاسی افغانستان فراهم شد. در آن زمان تصور عمومی این بود که ایالات متحده آمریکا، با درهم شکستن مواضع و تأسیسات القاعده در افغانستان و بازداشت رهبران ارشد آن، در سیاست های کلانش بازنگری خواهد کرد و تلاش خواهد ورزید تا با ریشه های اجتماعی و فرهنگی افراط گرایی مبارزه کند. اما افراط گرایی و رادیکالیسم به جای اینکه تضعیف شود، تقویت شده است. ایدئولوژی القاعده حالا در بسیاری از کشورهای عرب زبان، مقبولیت اجتماعی کسب کرده است. حتی در اجتماعات مسلمان کشورهای غربی نیز هسته هایی وجود دارد که مانند رهبران القاعده فکر می کنند. اگر در زمان طالبان، خاک افغانستان، بهشت امن افراط گرایی بود، حالا پاکستان چنین نقشی را ایفا می کند.

گزارش هایی که از کشورهای آسیای میانه می رسد نیز نشان دهنده آن است که افراط گرایی در آن کشور ها نیز گسترش یافته است. در برخی از کشورهای دیگر نیز سیر دگرگونی اوضاع به گونه ای بوده است که سبب تقویت افراط گرایی شده است. به طور مثال در مصر پس از برکناری محمد مرسی رئیس جمهور منتخب توسط اردو چنین اتفاقی افتاده است. در سوریه نیز گروه های افراطی مسلح قدرت گرفته اند. عراق از سقوط صدام حسین تا به حال قربانی گروه های مسلح افراطی است.

جنگ طالبان در افغانستان نیز بیداد می کند. همه این ها نشان دهنده تقویت افراط گرایی در سطح جهان است. به رغم اینکه هسته مرکزی و رهبران القاعده نابود شده اند، اما شاخه های محلی القاعده، مانند طالبان، بوکو حرام، الشبাব، حرکت اسلامی ازبکستان... به شدت فعال اند. همه این ها می رساند که افراط گرایی تقویت شده است. روشن است که تقویت افراط گرایی، معلول عوامل گوناگون است، اما بدون تردید برخی از اشتباه های آمریکا و متحدانش نیز در این امر دخیل بوده است.

امریکا جنگ با تروریسم را بدون در نظر داشت ارزش های مندرج در قانون اساسی این کشور، به پیش برد. این مسأله در دوران بوش به خوبی مشهود بود. به گونه مثال اداره های اطلاعاتی آمریکا، در کشورهای مختلف زندان های مخفی ساختند و برخلاف نص صریح قانون اساسی آمریکا، متهمان را می ربودند و شکنجه می کردند. هم چنین اداره آقای بوش، بدون هیچ توجیهی به بهانه واهی وجود سلاح های شیمیایی به عراق حمله کرد. از اشغال عراق، قتل و کشتاری که در آن کشور صورت گرفت، داستان وحشتناک ابوغریب و هم چنین نحوه بازداشت و اعدام صدام حسین، دیکتاتور سابق عراق، همه اعراب احساس سرخوردگی و حقارت کردند.

این امر به اجتماعی شدن پیام القاعده در جوامع عربی کمک کرد. به این اشتباه حتی بارک اوباما، رئیس جمهور کنونی آمریکا نیز اذعان کرده است. علاوه بر این ها ایالات متحده آمریکا، پس از یازدهم سپتامبر تلاش جدی برای به نتیجه رسیدن روند صلح میان اسرائیل و فلسطینیان انجام نداد.

حمایت یک جانبه واشنگتن از اسرائیل، آب به آسیاب القاعده می ریزد. موضع گیری کنونی واشنگتن در قبال بحران های اخیر در کشورهای عرب زبان نیز، به تقویت القاعده انجامیده است. به طور مثال، گروه های هم فکر القاعده در سوریه از کمک هایی که به مخالفان بشار اسد صورت می گیرد، سود می برند. این به نوعی تقویت افراط گرایی است. هم چنین آمریکا پیش از برکناری محمد مرسی باید پیام جدی به نظامیان مصر می فرستاد تا کاری نکنند که موجبات تقویت افراط گرایی را فراهم کند، اما به نظر می رسد که چنین پیامی فرستاده نشده بود.

بمباردمان لیبیا نیز در تقویت القاعده بی تاثیر نبود. در کنار این ها امریکا بر برخی از متحدان منطقه ای اش فشار لازم را وارد نکرده، تا دست از حمایت تروریسم بردارند. بر مبنای گزارش های منابع رسمی دولت امریکا، طالبان، شماری از شاخه های محلی القاعده و گروه لشکر طیبیه از سوی حلقاتی در کشور های خلیج و عربستان سعودی تمویل می شوند، هم چنان امریکا با وجود آن که تمامی راز های مربوط به رابطه طالبان و اردوی پاکستان را می داند، بر این اردو فشار نمی آورد تا دست از حمایت طالبان بردارد. مجموع این واقعیت ها افراط گرایی را گسترش داده است و تا زمانی که امریکا و متحدانش در سیاست های خود بازبینی جدی نکنند، روند تقویت افراط گرایی شدت می گیرد.

نیما - آلمان

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په څیر و لولئ